

Notulen 18 Februari 2010 van de Gemeenteraad Rotterdam

XXV. Het voorstel tot het nemen van een voorbereidingsbesluit voor gronden gelegen aan de Gedempte Zalmhaven e.o. (Raadsstuk 2010-124).

De **VOORZITTER** (de heer Çelik). Het woord is aan de heer Oosterhoff.

De heer **OOSTERHOFF** (ChristenUnie-SGP). Mijnheer de voorzitter. Dit is een al lang slepend dossier waarbij de gehele raad intensief betrokken is geweest, dit mede naar aanleiding van het dossier betreffende de bouw van de Maastoren, dat ook uitvoerig in de raad aan de orde is geweest.

In 2004 was er een KCAP-studie, waarvoor bij de bewoners draagvlak was. Het nu voorliggende ontwerp is veel massiever en veel hoger. Aan het einde van de rit kunnen wij concluderen dat de communicatie in dit traject niet goed is geweest, de bewoners daarbij te laat en onvoldoende zijn betrokken, de verschillende studies die zijn gedaan bij de bewoners verschillende verwachtingen hebben gewekt en het voor de bewoners niet duidelijk is geweest wanneer en op welke manier zij konden inspreken.

Mijn fractie heeft nog steeds een aantal bezwaren. Ten eerste: de zogenaamde laagbouw is ruim zestig meter hoog. Dat is tweederde van de hoge Erasmus. Wij willen dat eerder als hoogbouw dan als laagbouw betitelen, dit zeker in het licht van de in het bestemmingsplan opgenomen grenzen.

Voorts hebben wij twijfels over de verkeersstudies, die elkaar tegenspreken en te weinig integraal zijn. De toevoeging van zoveel verkeersbewegingen in de spits zal naar het oordeel van onze fractie tot een structureel verkeersinfarct in dit gebied leiden.

Hoewel door onze fractie, maar ook door de fractie van het CDA, herhaaldelijk op een herziening van het hoogbouwbeleid is aangedrongen en is benadrukt, dat de raad eerst een kader moet vaststellen voordat, via voorbereidingsbesluiten die over de grenzen van het vastgestelde hoogbouwbeleid gaan, projecten worden goedgekeurd, is het hoogbouwbeleid nog steeds niet door de raad behandeld.

Ik wil niet alleen een negatief verhaal houden, over dit voorstel zijn ook positieve opmerkingen te maken. Dat na bezwaren van bewoners aanpassingen zijn doorgevoerd is positief. Over de buitenruimte en over de invulling van de plint zijn afspraken gemaakt en ook positief is, dat woningen aan de binnenstad worden toegevoegd. Dat is een ambitie die wij onderschrijven.

Over het proces wil ik ook een enkele opmerking maken. Intussen is een nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening aangenomen en de bouwvergunning is op de valreep, nog voor de inwerkingtreding van de nieuwe wet, afgegeven. In de nieuwe wet is sprake van een belangrijke wijziging ten opzichte van de oude wet en wij moeten vaststellen, dat de procedure die nu met betrekking tot de Zalmhaven wordt gevoerd op grond van de huidige wet niet mogelijk zou zijn. Het is niet langer mogelijk in het bestemmingsplan opgenomen bepalingen via een voorbereidingsbesluit te omzeilen. In dit verband denk ik aan bepalingen ten aanzien van rooilijnen, functies in het gebied en de hoogte van bouwwerken. Daarvan kan niet langer worden afgeweken door middel van een voorbereidingsbesluit dat op de bouw van één project is gericht. In de nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening is bepaald dat daarvoor minimaal een projectbestemmingsplan nodig is of het gehele bestemmingsplan voor dat gebied moet worden herzien en integraal alle afwegingen moeten worden gemaakt voordat toestemming voor een bouwbesluit kan worden gegeven.

Gezien het feit dat u ons vraagt op de valreep, net voor de inwerkingtreding van de nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening op basis van een oude procedure, aan het einde van deze raadsperiode, dus vlak voor de verkiezingen, een besluit over dit voorstel te nemen, heb ik een motie voorbereid, waarin wordt voorgesteld de koninklijke weg te bewandelen om aan de bezwaren van de bewoners en de politiek tegemoet te komen. In de motie wordt de raad voorgesteld nu niet met dit voorbereidingsbesluit in te stemmen, maar versneld het bestemmingsplan Scheepvaartkwartier in procedure te brengen en een integrale afweging te maken met betrekking tot de hoogbouw, de bestemming, de rooilijnen als ook de verkeersbewegingen in het gehele gebied en binnen de kaders van dat bestemmingsplan een besluit over dit bouwproject te nemen.

De **VOORZITTER** (de heer Çelik). De heer Oosterhoff heeft de volgende motie ingediend:

Motie

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 februari 2010, ter bespreking van het collegevoorstel tot het nemen van een voorbereidingsbesluit voor gronden gelegen aan de gedempte Zalmhaven e.o.;

overwegende:

- dat de gemeenteraad niet de mogelijkheid heeft in een voorbereidingsbesluit kaders te stellen met betrekking tot de hoogte van onderdelen van een bouwplan;
- dat het voorgenomen bouwplan qua rooilijnen en bouwhoogte het vigerende bouwplan ver te buiten gaat;
- dat binnen de raad grote twijfels bestaan over de gevolgen van het voorgenomen bouwplan op de parkeersituatie en verkeerscirculatie in het Scheepvaartkwartier;
- dat onder bewoners van het Scheepvaartkwartier grote verontrusting bestaat over voornoemde punten van het bouwplan;

voorts overwegende:

- dat de bouwvergunning is aangevraagd onder de werking van de oude Wro, terwijl onder de werking van de nieuwe wet een (project)bestemmingsplan noodzakelijk zou zijn geweest;
- dat uit de lang lopende discussie in de raadscommissie blijkt dat dit een politiek zwaarwegend onderwerp is; spreekt als zijn mening uit:

- dat het wenselijk is de vergunningaanvraag te toetsen aan een actueel bestemmingsplan, waarbij een bredere en grondiger afweging van belangen kan plaatsvinden;
- dat het nemen van dit voorbereidingsbesluit een zorgvuldige afweging onmogelijk maakt gezien de twijfels over de verkeerssituatie;

draagt het college op:

per omgaande te starten met het opstellen en in procedure brengen van het bestemmingsplan Scheepvaartkwartier; en gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. R.E. Oosterhoff.

Deze motie krijgt het nummer 2.

De heer **SONNEVELD** (Leefbaar Rotterdam). Wij waren niet uiterst tevreden over dit project, maar zijn nooit echt tegen dit project geweest en nadat de projectontwikkelaar het plan had aangepast, vonden wij het eigenlijk ook wel mooi. Er zijn heel wat aanpassingen geweest, onder andere bij de Houtlaan.

Het project an sich vinden wij wel mooi, maar wij hebben problemen met de verkeersafwikkeling op de kruising Westzeedijk-Scheeptimmersmanslaan. In de laatste commissievergadering hebben wij daarvoor aandacht gevraagd en de wethouder verzocht naar de mogelijkheid van een tweede ontsluiting bij de Kievitlaan te kijken. Wij willen graag vernemen of de wethouder daarover al duidelijkheid kan geven.

Aan de overkant van de Westzeedijk, in Cool, hebben wij wel vrijstelling gegeven. Daar mag men net zo hoog bouwen als men wil. De hele commissie is daarbij geweest en niemand had daarop commentaar, maar nu wel. Ik ben van mening dat wij niet inconsequent moeten zijn.

Alles afwegende zijn wij van mening dat in dit gebied iets moet gebeuren.

Mevrouw **BELHAJ** (d66). Mijnheer de voorzitter. Ik vind het altijd leuk te horen dat wij niet inconsequent moeten handelen. Kan de heer Sonneveld mij vertellen wie zich inconsequent heeft opgesteld?

De heer **SONNEVELD** (Leefbaar Rotterdam). De raad heeft vrijstelling gegeven voor hoogbouw in Cool. Dat houdt in dat daar heel hoog kan worden gebouwd. Naderhand kan gezegd worden dat de wethouder daar smalle torens wil, maar toen wij daarvoor toestemming gaven was dat niet aan de orde. Dit betekent dat wij veel meer verkeer op de Westzeedijk krijgen. Daarmee hadden wij destijds rekening moeten houden, maar dat hebben wij niet gedaan. Ik ook niet. Vandaar mijn vraag aan de wethouder.

De heer **DE KLEIJN** (sp). Mijnheer de voorzitter. De heer Sonneveld heeft in de commissievergadering ook naar voren gebracht dat de verkeersafwikkeling hem zorgen baart. Ik heb hem nu horen vragen of de wethouder daarover duidelijkheid kan geven. In de commissie stelde hij dat een goede verkeersafwikkeling voor hem een voorwaarde is om voor dit voorbereidingsbesluit te kunnen stemmen. Wat is het standpunt van de heer Sonneveld op dit moment?

De heer **SONNEVELD** (Leefbaar Rotterdam). Wij willen dat de wethouder hierop ingaat.

De heer **DE KLEIJN** (sp). Blijft u vasthouden aan de voorwaarde, die u in de commissievergadering heel nadrukkelijk op tafel hebt gelegd?

De heer **SONNEVELD** (Leefbaar Rotterdam). Ik wil het antwoord van de wethouder afwachten. Naar aanleiding daarvan zult u van mij horen hoe wij over dit voorstel denken.

De heer **OOSTERHOFF** (ChristenUnie-SGP). In aansluiting op de opmerking van de heer De Kleijn wil ik naar voren brengen dat het fair zou zijn als de heer Sonneveld aan de voorkant zou aangeven wat hij van de wethouder wil horen. Het is wel leuk dat hij zegt dat hij iets van de wethouder wil horen, maar het is voor ons, zijn collega-raadsleden, en voor de mensen op de publieke tribune goed te weten wat voor Leefbaar de voorwaarde is om met dit voorstel akkoord te gaan.

De heer **SONNEVELD** (Leefbaar Rotterdam). In de commissievergadering, waarbij u niet aanwezig was, heb ik uitgelegd dat wij onderzocht willen zien of bij de Kievitlaan een tweede ontsluiting kan komen. De wethouder is daarop toen niet ingegaan. Ik wil dat nu wel van hem horen.

De heer **DE KLEIJN** (sp). De wethouder heeft in de commissievergadering gezegd daarnaar geen onderzoek te willen doen.

De heer **SONNEVELD** (Leefbaar Rotterdam). Mijnheer de voorzitter. Wij beseffen dat elke nieuwe activiteit de verkeersdruk op dat gebied zal doen toenemen. Of dat nu is of over een aantal jaren maakt niet uit. Wij denken dat dit plan een meerwaarde voor onze stad heeft. Omdat dit gebied een kwaliteitsimpuls kan gebruiken, zullen wij met dit voorbereidingsbesluit instemmen als de wethouder zegt wat wij graag willen. Als wij dit besluit niet nemen, moeten wij er rekening mee houden dat wij daar zeker acht jaar niets zullen doen. Dat zal tot gevolg hebben dat dit gebied zal verpauperen, wat slecht zou zijn voor onze stad.

Mevrouw **BELHAJ** (d66). Mijnheer de voorzitter. Waar haalt de heer Sonneveld de wetenschap vandaan dat wij dan de komende acht jaar niets in dit gebied zullen kunnen doen? Volgens mij kan dat wel degelijk. De projectontwikkelaar kan een nieuw plan indienen, dat misschien beter in de omgeving past en waarvan de buurt wellicht leuker zal worden. Hij kiest er dan zelf voor de buurt te laten verpauperen. De heer Karakus, die een hekel heeft aan verpaupering in de stad, zal dan boze brieven gaan schrijven. Dat kan toch?

De heer **SONNEVELD** (Leefbaar Rotterdam). Alles kan.

De **VOORZITTER**. Ik adviseer de heer Sonneveld aan zijn tijd te denken.

De heer **BONTE** (GroenLinks). Mijnheer de voorzitter. Wij hebben dit voorstel in de commissie uitvoerig besproken en mijn mening daarover is sindsdien niet veranderd.

Onze partij is niet tegen hoogbouw. Ook op deze locatie kunnen wij ons daarbij het een en ander voorstellen en de geplande woontoren zou best onze goedkeuring kunnen wegdragen, maar met een tweetal elementen zijn wij minder gelukkig, namelijk met de massaliteit van de laagbouw en het grote aantal kantoren dat in dit project gepland is. Omdat 10 tot 15% van de kantoorruimte in Rotterdam leeg staat – dat weten wij allemaal -, vinden wij het niet verantwoord op deze locatie meer kantoorruimte te realiseren. De kantoren op deze locatie dan wel op een andere locatie zullen wellicht leeg komen te staan, wat tot verloedering kan leiden. Omdat wij de nu voorliggende plannen niet als een verbetering voor het gebied en voor de stad als geheel zien, zullen wij niet met dit voorbereidingsbesluit instemmen.

De heer **DE KLEIJN** (sp). Mijnheer de voorzitter. Over de inhoud van dit plan is in de afgelopen tijd alles al gezegd. Ik wil daarover twee opmerkingen maken. Ik ben erg benieuwd of de wethouder aan de voorwaarde van Leefbaar Rotterdam zal weten te voldoen. Wij zullen dat zien.

Gisteren is een kort geding gevoerd waarbij de vraag aan de orde was of afspraken zijn gemaakt over de projecten Zalmhaven, Weena en het oude postkantoor. De rechter heeft gezegd daarvan geen bewijzen te hebben gevonden, maar er loopt nog een WOB-verzoek. Ik wil naderhand niet tot de constatering moeten komen dat toch, op welke manier dan ook, sprake is van een samenhang tussen deze projecten en daarover afspraken zijn gemaakt. Daarom vraag ik de wethouder nu recht op de man af: is er een samenhang tussen deze drie projecten vanuit de gemeente Rotterdam en zijn daarover wel of niet afspraken gemaakt?

Mevrouw **BALJEU** (vvd). Mijnheer de voorzitter. Met dit project zijn wij al heel lang bezig. Wij vinden de ontwikkeling van dit gebied heel belangrijk, maar hebben ons steeds afgevraagd of deze ontwikkeling wel juist is voor dit gebied. Het raadslid Kees de Gruijter van de VVD-fractie heeft op de verkeersproblematiek gewezen en duidelijk aangegeven, dat de massaliteit van het in het gebied geplande complex te ver gaat. Als je goed kijkt, zie je dat de bouw die als laagbouw wordt aangeduid juist in de omgeving van de historische Veerhaven de bebouwingsnorm te boven gaat. De VVD-fractie kan niet anders dan concluderen dat de massaliteit te groot is.

Dat wil niet zeggen dat de VVD niet voor ontwikkelingen in dit gebied is en de beoogde kwaliteit wordt door ons zeker onderschreven. Wij zijn voor de beoogde kwaliteit, maar niet voor de massaliteit waarvan in het voorliggende voorstel sprake is. Onze bezwaren richten zich vooral tegen de hoogte. De wethouder heeft in de commissie duidelijk gemaakt hoe het met het aantal vierkante meters kantoorruimte zit. Dat is het probleem niet, maar er is wel een probleem en een vraagstuk met betrekking tot de combinatie van woonfunctie met kantoorfuncties. Voor de verkeersverhouding zal een oplossing moeten worden gevonden. Helaas hebben wij in de commissie moeten concluderen dat daarover nog geen duidelijkheid is gekomen en de rapporten elkaar tegenspreken. De wethouder heeft aangegeven dat daarvoor een oplossing zal worden gevonden, maar dat vraagstuk blijft toch boven tafel hangen.

Ten aanzien van de bebouwingsnormen hebben wij duidelijk aangegeven dat de recente ontwikkelingen aan de Houtlaan en bij het lage deel rondom het Hoge Herencomplex wel binnen de norm vallen en de hoogte in het kader van de totale omgeving is beoordeeld. Daarom bevreedt het ons dat hier zo ver over de maximale bouwhoogte heen wordt gegaan.

Wat ons betreft gaat het werk terug naar de ontwikkelaar en wordt bekeken of het mogelijk is deze ontwikkeling beter in te passen in het historische beeld van het gebied rondom de Houtlaan. De VVD-fractie geeft hiermee aan dat zij niet tegen de bouw van de hoge toren is, omdat die past bij de andere hoge torens die wij hebben. Onzes inziens moet bij de rest van het complex ook naar de hoogte worden gekeken. De VVD is er niet van overtuigd, dat het thans voorliggende voorstel in dat opzicht goed is en zal niet met dit voorbereidingsbesluit instemmen.

Mevrouw **HAGENAARS-BALDEE** (cda). Mijnheer de voorzitter. Dit dossier loopt al heel lang. Voor mijn fractie begon het met een bijeenkomst over een bouwproject, waarbij ik mij verbaasde over het feit dat doorgaans keurige en hoogopgeleide Rotterdammers een enorme oproer veroorzaakten. Al snel hoorde ik hoe dat kwam: de gemeente had

schijnbaar al een akkoord gegeven voor een onverantwoord groot bouwproject in een prachtig stukje stad - het Scheepvaartkwartier is een historische omgeving - en men dacht de bewoners wel even te kunnen vertellen hoe goed dat plan is. In de loop der tijd is gebleken dat er bij de planvorming geen enkele ruimte was voor de inbreng van de bewoners. Dit proces werd te laat bijgestuurd, waardoor het niet meer mogelijk was het vertrouwen tussen de bewoners en de gemeente te herstellen, hoewel vanuit de gemeente echt is geprobeerd het beter te gaan doen. Inhoudelijk bleven bewoners en gemeente het oneens en wij kunnen de bewoners daarin geen ongelijk geven. Het plan is mooi, maar te groot voor de historische omgeving waarin het gerealiseerd moet worden. De vergeleken met dit plan kleine hoogbouw in dit gebied verliest aan aantrekkelijkheid doordat te dicht daarop het nieuwe gebouw moet komen. De verhouding tussen de hoogte van het gebouw en de daarvoor nog meer te versmallen straten is volledig zoek en de windhinder zal op sommige plaatsen onacceptabel groot worden.

De meeste zorgen hebben wij over het verkeer. Er is maar één directe weg de wijk uit en daar treedt nu al filevorming op. Met ongeveer 500 extra auto's per dag wordt de situatie daar onverantwoord, laat staan als daar ooit sprake zal zijn van een evenement of een calamiteit. Het is logisch dat realisering van dit plan volgens het nu geldende bestemmingsplan niet mogelijk is en het is net zo logisch, dat de CDA-fractie niet met dit onverantwoorde voorbereidingsbesluit instemt.

Wij zouden er de voorkeur aan hebben gegeven dat het plan zou zijn aangepast, de verhouding met de omgeving zou zijn verbeterd en het plan in samenspraak met de omwonenden tot stand zou zijn gekomen. Wij zijn van mening dat sprake is van een gemiste kans en van een onverstandige keuze, waarvan wij de gevolgen ongetwijfeld zullen ondervinden. Het is echt jammer dat wij op dit moment een 'ja of nee-besluit' moeten nemen en er niet voor is gekozen de bestemmingsplanprocedure te volgen.

De motie van de ChristenUnie-SGP zullen wij van harte steunen, omdat ook wij graag willen dat dit traject op ordentelijke wijze wordt doorlopen.

Over de plotselinge draai van de fractie van Leefbaar wil ik ook een opmerking maken. De fractie van Leefbaar is altijd kritisch geweest over dit plan en ik zie nu precies hetzelfde gebeuren als destijds bij het bestemmingsplan Kern en Plassen. Er was een burgerinitiatief, dat wij allemaal hebben omarmd, en Leefbaar Rotterdam stond daar net zoals de PvdA volledig achter. Leefbaar is voortdurend kritisch geweest over dat bestemmingsplan, maar vlak voor de raadsvergadering bleek ineens dat de gehele fractie van Leefbaar om raadselachtige redenen ineens zou voorstemmen. In Hillegersberg begrijpen zij dat nog steeds niet! Ik hoop dat Leefbaar dat nu niet weer gaat doen. Dit doet vermoeden dat de wethouders die over de fysieke infrastructuur en ruimtelijke ordening gaan een afspraak met de ontwikkelaar hebben gemaakt waar zij niet onderuit kunnen en zij zich ervoor schamen dat toe te geven. Zeg dat gewoon! Dan weten wij waaraan wij toe zijn en waarover wij praten.

(De heer Aboutaleb neemt het voorzitterschap van de heer Çelik over.)

De heer **SONNEVELD** (Leefbaar Rotterdam). Ik vind het te gek om los te lopen dat nu wordt gezegd dat wij tegen dit plan zijn geweest. Wij hebben ons nog nooit tegen dit plan uitgesproken, maar wij hebben ook niet gezegd dat wij ervoor zijn. Hoop doet leven. U hebt gedacht dat wij tegen dit plan waren, maar wij hebben dat nog nooit gezegd! Ik heb alleen gezegd dat ik een probleem heb met de verkeersafwikkeling. Als mevrouw Hagenaars zo doorgaat, zal ik mijn fractie zeker adviseren voor dit plan te stemmen. Wat zij zegt is onrechtmatig, onredelijk en oneerlijk!

De **VOORZITTER**. Men moet heel wat doen om de heer Sonneveld boos te maken, maar ik stel vast dat hij nu boos is.

Mevrouw **HAGENAARS-BALDEE** (cda). Dat weet ik en ik weet ook dat dit dossier bij de heer Sonneveld heel gevoelig ligt. Ik zal proberen voorzichtig te formuleren.

De heer Sonneveld heeft zich in de commissie steeds zeer kritisch over dit plan uitgelaten, met name over de participatie van de bewoners en over de verkeerssituatie. Door welke verbetering is hij van mening veranderd?

De heer **SONNEVELD** (Leefbaar Rotterdam). Ik wil u best antwoorden. In de commissie heb ik gezegd dat bewonersparticipatie twee kanten heeft. Er zitten mensen aan tafel die linea recta tegenover elkaar staan. Dat is nog steeds het geval. Ik ben bij de bewonersparticipatie aanwezig geweest en heb vastgesteld dat het niet allemaal perfect gaat, maar ik heb geen medelijden met de bewoners. De bewoners zijn naar de rechtbank gegaan. Dat mag en dat kan, maar ik heb de vrijheid mijn fractie te adviseren te doen wat naar mijn mening goed is.

Mevrouw **HAGENAARS-BALDEE** (cda). Wij gunnen elk raadslid dat hij zichzelf een mening vormt en dat geldt ook voor de Leefbaar-fractie. Ik wil wel proberen de Leefbaar-fractie van de juistheid van ons standpunt de overtuigen. Ik wil graag weten welke de beweegredenen van Leefbaar zijn. De heer Sonneveld heeft zojuist gezegd dat de communicatie met de bewoners, de participatie, tweerichtingsverkeer moet zijn. Vanuit de gemeente is continu sprake geweest van eenrichtingsverkeer. De gemeente heeft op een gegeven moment geprobeerd dat te veranderen, maar er was toen geen ruimte meer om naar aanleiding van de opmerkingen van de bewoners daadwerkelijk nog iets te veranderen, waardoor de kans gemist is een plan te maken dat draagvlak heeft in de wijk. Dat is jammer. Het probleem van de verkeerssituatie is ook nog niet opgelost. Ik hoop dat de heer Sonneveld daar nog eens goed naar wil kijken. Misschien wil hij de wethouder nog een aantal vragen stellen om daarover duidelijkheid te krijgen. Mijn fractie ziet geen verbeteringen en zal daarom tegen dit voorstel stemmen.

Mevrouw **BELHAJ** (d66). Mijnheer de voorzitter. Ik wil ook graag weten wat het standpunt van de fractie van Leefbaar is. Ik ken mijn medeoppositiepartij als een partij die tegenstemt als de indruk bestaat dat iets niet goed zit of zaken min of meer duister lijken te zijn geregeld. Ik wil de fractie van Leefbaar uitnodigen aan te geven waarom zij nu juist met betrekking tot dit dossier een genuanceerde mening naar voren brengt. Nu is de mening van Leefbaar een keer genuanceerd en is het op het verkeerde moment, maar dat geeft niet, nuanceren moet je leren. Allereerst wil ik degenen die actief bij dit plan zijn betrokken dankzeggen. Ik heb nog nooit zo'n dik dossier met 'voor', 'een beetje voor', 'tegen', 'eigen belang' en 'niet eigen belang', 'collegestandpunt' en 'fractiestandpunt' gehad, wat het er niet gemakkelijker op heeft gemaakt.

De wethouder heeft getracht uit te leggen waarom dit zo'n mooi plan is en het was leuk de maquette te zien. Ik heb getracht goed naar alle geluiden om mij heen te luisteren en heb mij afgevraagd of dit voor dit gebied wel een goede ontwikkeling is, waarbij ik ook heb afgewogen dat realisering van dit plan tot verdichting zal leiden. In de commissie heb ik al gezegd dat wij tot de conclusie zijn gekomen, dat wij niet met het voorliggende voorbereidingsbesluit kunnen instemmen. D66 is niet tegen de fysieke herstructurering van de stad, maar is zelfs voorstander van verdichting van het centrum. Wij willen graag een levendige stad, waar altijd – vierentwintig uur per dag en ook op zondag - iets te doen is. Verdichting brengt echter wel verantwoordelijkheden met zich mee en D66 wil dat de bewoners van de stad vooral in dit soort situaties bij de ontwikkelingen in hun buurt worden betrokken, wat tijdens de voorbereiding van dit project niet goed is gebeurd.

Daarnaast blijven wij bij een aantal aspecten van dit project vraagtekens zetten. De verkeersafwikkeling, de verslechtering van het windklimaat, de overkraging van en de schaduw op het Willemsplein alsmede de manier waarop objectieve gegevens door verschillende belanghebbenden verschillend worden geïnterpreteerd, dragen eraan bij dat wij niet de politieke verantwoordelijkheid willen nemen voor het doorgaan van dit plan. Omdat pas in 2015 met de bouw zal worden begonnen, zien wij ook geen noodzaak nu een beslissing te nemen over het huidige plan, waaraan naar onze mening vele haken en ogen zitten die nog weggenomen moeten en kunnen worden.

Deze wethouder en een andere wethouder hebben zes jaar de tijd gehad, maar wij hebben niet het gevoel dat met dit project goed is begonnen, zelfs niet met de poging van de bewoners via een rechtszaak helderheid te krijgen. Wij denken dat de projectontwikkelaar prima in staat is iets anders voor dit mooie stukje grond te bedenken. Wij hebben het nog niets eens gehad over de winst die de projectontwikkelaar op dit plan zal maken. Misschien kan het allemaal wat minder, daarover hebben wij het nog niet gehad. Wij zullen niet voor dit voorstel stemmen.

De heer **HOOGLAND** (pvda). Mijnheer de voorzitter. Omdat er weinig nieuws onder de zon is, wil ik mij beperken tot het stellen van één vraag aan de wethouder die verantwoordelijk is voor het beleid in de binnenstad en voor de verdichting daarvan. Volgens mij is alles wat hier op papier staat op verdichting gericht.

Ik heb al eens gezegd dat wij nooit iedereen tevreden kunnen stellen. Een aantal mensen is heel boos. Mijn vraag aan de wethouder is wat hij in de afgelopen tijd heeft gedaan om de bewoners van de Zalmhaven die bezwaar hebben tegen dit plan recht te doen. Overigens hebben ook veel bewoners er geen bezwaar tegen. Deze mensen hebben terecht zorgen over hun buurt, over de spelplekken, over hun uitzicht, over de wind en over het verkeer en wij moeten afwegen of deze zorgen opwegen tegen de impuls die deze ontwikkeling aan dit gebied zal geven. Wij zijn daarover helder geweest: wij zijn van mening dat dat het geval is. Kan de wethouder schetsen wat hij heeft gedaan om de dialoog met de bewoners gaande te houden? Wij vinden dat heel belangrijk.

De **VOORZITTER**. Het woord is aan wethouder Karakus.

De heer **KARAKUS** (pvda) (wethouder). Mijnheer de voorzitter. Allereerst wil ik ingaan op de vraag van de heer De Kleijn of afspraken zijn gemaakt. Door de bewoners is gesuggereerd dat afspraken zouden zijn gemaakt en er een verband zou zijn tussen de afspraken met LSI over het centraal district en dit plan. Dat is ook de reden waarom zij naar de rechter zijn gestapt. Ik wil daarover helder zijn: zo'n type ben ik niet. Als dergelijke afspraken zouden zijn gemaakt, zou ik de raad daarvan op de hoogte hebben gebracht. Ik heb geen geheimen, er is geen verband. Sterker nog: de notaris heeft dat ook verklaard en daarover een brief aan de betrokkenen gezonden. Er is geen verband tussen de afspraken over het centraal district en dit plan.

Mevrouw **HAGENAARS-BALDEE** (cda). De wethouder zegt dat hij niet een man is die dat soort afspraken maakt. Dat is een elegante manier om de mogelijkheid open te laten dat zijn voorganger of iemand anders wel afspraken heeft gemaakt. Dat kan ook een ambtenaar zijn geweest.

De heer **KARAKUS** (pvda) (wethouder). Er zijn geen afspraken gemaakt. Of ooit door een ambtenaar een toezegging is gedaan of een verband is gelegd, is mij niet bekend en ik zou ook niet weten waarover een dergelijke afspraak zou moeten gaan. Ik heb zelf sturing gegeven aan de afspraken over het centraal district Rotterdam. Daarbij ben ik persoonlijk betrokken geweest, omdat ik van mening ben dat dit een cruciaal project is voor Rotterdam waaraan veel risico's kleven. Mij is niet bekend dat in dat kader afspraken zijn gemaakt, mondeling dan wel schriftelijk, over het project Zalmhaven. Naar mijn mening is dat niet het geval en de suggestie dat dit het geval zou zijn vind ik eerlijk gezegd ongeloofwaardig. Alles staat op papier en als een afspraak zou zijn gemaakt, zou die ook papier moeten staan. Het tweede misverstand dat ik wil wegnemen heeft met de motie te maken. Er ligt een plan waarvoor een rechtmatige aanvraag is ingediend. Wij kunnen daarvan van alles vinden, maar de gemeente moet die aanvraag behandelen en beoordelen. Men kan dus niet zeggen dat wij dit plan nooit hadden mogen accepteren, dat kan niet. Als iemand een plan indient, moeten wij dat plan beoordelen. Wij kunnen niet terug, het plan is in proces. Wij zijn nu aan het einde van het proces gekomen en de raad kan vandaag uitspreken dat hij niet met dit voorstel wil instemmen. Als de raad dat doet, is de motie overbodig en zal een nieuw plan moeten worden ingediend dat aan de hand van het nieuwe bestemmingsplan zal moeten worden beoordeeld. Dat is de techniek. Ik hoop dat de indiener tot de constatering zal komen, dat deze motie vandaag niet van toepassing hoeft te zijn.

De heer **OOSTERHOFF** (ChristenUnie-SGP). Ik ben het niet met de wethouder eens, mijnheer de voorzitter. Ik heb niet gezegd dat het plan niet rechtmatig is. Wij hebben veel vaker eindeloze technische debatten gehad over de status van een voorbereidingsbesluit en de betekenis daarvan voor een bestemmingsplan dat daarna nog moet worden ontwikkeld. Het is niet voor niets, dat de nu via de achterdeur gevolgde procedure na de inwerkingtreding van de nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening niet langer mogelijk is. Het is tekenend dat de bouwvergunning voor dit plan vlak voor de inwerkingtreding van de nieuwe wet is afgegeven en het college ons voorstelt langs deze route een projectbesluit te nemen.

De heer **HOOGLAND** (pvda). Kan de heer Oosterhoff specificeren wat hij met 'de achterdeur' bedoelt?

De heer **OOSTERHOFF** (ChristenUnie-SGP). Ik bedoel dat het college ons voorstelt dit project op de valreep, in de slipstream van de oude wet, mogelijk te maken terwijl het bestemmingsplan daarvoor geen ruimte geeft. Wij hebben in deze stad vaker voorbereidingsbesluiten genomen om de bepalingen in bestemmingsplannen te omzeilen. Vandaag de dag kan dat niet meer.

In mijn verhaal over de Hoogbouwnota heb ik ook al gezegd dat wij eerst met elkaar de kaders voor een gebied moeten bepalen – of dat nu de gehele binnenstad is of het Scheepvaartkwartier, waarop dit bestemmingsplan betrekking heeft – , vervolgens over acceptabele hoogten, rooilijnen, verkeer en bestemmingen moeten discussiëren en pas na afronding daarvan projecten kunnen worden ingepast. Dat is de juiste volgorde.

Vaak wordt een andere volgorde gehanteerd en wordt eerst een project gemaakt en geprobeerd dat project op een plaats waar dat helemaal niet kan ertussen te duwen. Via het voorbereidingsbesluit hadden wij dan een escaperoute. Ik wil ervoor pleiten de koninklijke weg te volgen en de juiste volgorde te hanteren. Daarom heb ik de motie ingediend.

De heer **KARAKUS** (pvda) (wethouder). Mijnheer de voorzitter. De heer Oosterhoff doet het hartstikke goed, maar ik moet vaststellen dat hij een aantal zaken door elkaar haalt.

De route via het voorbereidingsbesluit is rechtmatig en geen achterdeur, dat is één. Het is rechtmatig dat het huidige proces via de oude lijn wordt gevolgd. Wij voeren absoluut geen achterdeurpolitiek.

Van het bestemmingsplan kan men van alles vinden, maar een voorbereidingsbesluit wordt genomen om een plan mogelijk te maken. Voorheen zijn voor veel plannen voorbereidingsbesluiten genomen en de klacht was toen dat de raad er te weinig van wist. De raad weet over dit plan heel veel en naar mijn mening is het dan ook niet gepast als nu wordt gezegd dat dit niet zo had mogen gebeuren.

De keuze wel of niet met dit voorstel akkoord te gaan is aan de raad, maar de raad kan niet zeggen dat niet conform de procedures is gehandeld. Het proces is rechtmatig verlopen.

De heer **OOSTERHOFF** (ChristenUnie-SGP). Mijnheer de voorzitter. De wethouder doet het ook goed, maar hij is wel vergeten een aantal dingen te vermelden.

Als een dergelijke projectaanvraag bij het college binnenkomt, hoort het college te zeggen: 'Het is een leuk plan, maar het bestemmingsplan staat realisering ervan niet toe.' Dat is de normale procedure. Vervolgens zou het college moeten zeggen: 'Wij gaan met de raad in gesprek over het bestemmingsplan, wij zullen het bestemmingsplan wijzigen en kaders voor het gebied afspreken en vervolgens zullen wij bekijken welke projecten daarin passen.'

In dit geval is de omgekeerde weg gevolgd. Het college heeft een projectaanvraag ontvangen die niet in het bestemmingsplan past en besloten is voor dit project in de vorm van een voorbereidingsbesluit een paar uitzonderingen te maken, waarbij een aantal bepalingen in het bestemmingsplan wordt overschreden. Op die manier behoeven wij ons van het bestemmingsplan niets aan te trekken.

De heer **KARAKUS** (pvda) (wethouder). U wordt steeds beter!

Als het volgens het voorstel van de heer Oosterhoff zou zijn gegaan, zou dit besluit nu niet voor hebben gelegen. Dan zou het plan in het bestemmingsplan hebben gepast. Dit besluit ligt nu voor, omdat het noodzakelijk is op drie punten een wijziging in het bestemmingsplan aan te brengen. Wij zijn aan het einde van het proces gekomen en de raad zal nu moeten uitspreken of hij wel of niet met dit plan akkoord wil gaan.

Gelet op het doorlopen proces en de keuze die de raad nu moet maken, ben ik van oordeel dat de motie overbodig is. Het proces is op de juiste manier doorlopen. Als de raad vandaag niet met dit besluit instemt, gaan wij inderdaad een nieuw traject in, zal wel of niet een nieuw plan worden ontwikkeld en zal wel of niet een nieuw bestemmingsplan worden gemaakt. Dat is een nieuw proces. De raad zal het huidige proces afsluiten door het doen van een uitspraak over het nu voorliggende voorstel. De heer Oosterhoff heeft aangegeven dat hij tegen dit plan is. Dat was al bekend en dat heb ik te respecteren.

Mevrouw Hagenaars merkte op dat dit voorstel vandaag niet zou hebben voorgelegen als er een nieuw bestemmingsplan zou zijn geweest. Dat vraag ik mij af, in een nieuw bestemmingsplan zou dezelfde keuze kunnen zijn gemaakt.

Ik wil nog een misverstand wegnemen. Er is wel degelijk een hoogbouwbeleid, maar de raad heeft het college gevraagd met een nieuwe visie te komen. De door de raad goedgekeurde kaders voor het hoogbouwbeleid blijven van kracht totdat het nieuwe hoogbouwbeleid door de raad zal worden goedgekeurd.

Mevrouw **HAGENAARS-BALDEE** (cda). Het hoogbouwbeleid zit mij hoog, mijnheer de voorzitter.

Wij vragen al vier jaar om een nieuw hoogbouwbeleid. Bij elk bouwproject, ook bij het Maastorenproject, lopen wij aan tegen het feit dat de kaders niet goed zijn gesteld. Wij hebben het college keer op keer gevraagd waar het nieuwe hoogbouwbeleid blijft. Ik stel vast dat het huidige hoogbouwbeleid wordt gebruikt om dit plan te rechtvaardigen, terwijl wij al vier jaar zeggen dat dat beleid achterhaald is en wij daar niet langer achter staan. Naar mijn mening is het niet correct dat de wethouder aan dat beleid refereert, terwijl hij met het leveren van de nieuwe kaders heeft getreuzeld. Het gevolg daarvan is, dat wij bij het beoordelen van deze hoogbouw niet de juiste kaders kunnen gebruiken.

De heer **KARAKUS** (pvda) (wethouder). Met alle respect: dat is onzin.

Mevrouw **HAGENAARS-BALDEE** (cda). Dat u dat zegt is geen teken van respect.

De heer **KARAKUS** (pvda) (wethouder). Nogmaals met alle respect: wat u vertelt is echt onzin. Ik treuzel niet.

De **VOORZITTER**. Ik verzoek de wethouder te proberen het netjes te houden.

De heer **KARAKUS** (pvda) (wethouder). Het aan mij gemaakte verwijt dat ik zou treuzelen is niet juist. Ik treuzel absoluut niet. Ik heb zelf toegezegd met een nieuw hoogbouwbeleid te zullen komen en ook aangegeven wat in het beleid zou moeten worden veranderd. Wij moeten ervoor zorgen dat de plinten levendig blijven en wij moeten voor een setback-constructie zorgen. Voorts moeten wij waken voor windhinder, waardoor de levendigheid op straat in het geding zal komen en bovendien heb ik gezegd dat aan het schaduweffect een maximum moet worden verbonden. Die punten zitten in de Hoogbouwnota en de commissie heeft besloten die nota vandaag niet te behandelen. Mevrouw Hagenaars kan niet zeggen dat er geen kaders liggen aan de hand waarvan wij over het hoogbouwbeleid in discussie kunnen gaan.

Mevrouw **HAGENAARS-BALDEE** (cda). Ik ga ervan uit dat de wethouder een beetje moe is, mijnheer de voorzitter. Het lijkt erop dat hij met een stalen gezicht zegt dat het de schuld van de commissie is dat het hoogbouwbeleid nu niet wordt vastgesteld, maar ik veronderstel dat hij dat niet bedoeld heeft te zeggen.

De heer **KARAKUS** (pvda) (wethouder). Dat heb ik niet bedoeld te zeggen, maar ik wil wel benadrukken dat het niet zo is dat de raad vier jaar lang om de Hoogbouwnota heeft gevraagd. Ik heb zelf gezegd dat het tijd is het hoogbouwbeleid te behandelen en heb in dat kader een viertal punten ingebracht, waarmee wij rekening houden bij de hoogbouw die in onze stad wordt ontwikkeld. In de commissie is besloten een koppeling te maken met de Architectuurnota, waarover eveneens een motie is ingediend. Nogmaals: ik heb niet getreuzeld. Sterker nog: vanwege de vier door mij naar voren gebrachte punten heb ik juist gepusht dat er een nieuw hoogbouwbeleid komt.

Mevrouw **HAGENAARS-BALDEE** (cda). Ik zal proberen mij zo netjes mogelijk uit te drukken. Waarschijnlijk zijn wij het erover eens, dat het al lange tijd wenselijk is dat onze stad een hoogbouwbeleid en een architectuurbeleid heeft, gekoppeld aan een evaluatie van ons welstandsbeleid. Dat loopt al een aantal jaren. De wethouder wil dat heel graag en ik ook wil dat heel graag. Aan wie het ligt dat dat beleid er nog niet is maakt mij niet uit, het gaat mij erom dat het nieuwe beleid er komt. Het is juist dat er inmiddels een nota is, maar die nota is voor deze raad te laat gekomen om daarover

nog te kunnen spreken. De wethouder weet dat ik mij daaraan zeer heb geërgd en daarom vind ik het niet correct dat hij daarover op deze manier spreekt.

De heer **KARAKUS** (pvda) (wethouder). Dat vind ik wel terecht. Wij hebben afgesproken dat de nota aan het einde van het vorig jaar zou worden geleverd en aan die afspraak is door ons voldaan. De nota ligt er. Mevrouw Hagens kan dat niet met mij eens zijn, maar dat is wel degelijk het geval. Ik herhaal dat de kaders van de Hoogbouwnota zijn getoetst en wij ons aan die kaders hebben gehouden.

Ik vind dit een prachtig plan en ben van mening dat het plan goed in dit gebied past. Gelet op onze ambities voor de binnenstad moeten wij de mensen de kans geven in dit gebied te gaan wonen. Rotterdammers schreeuwen om woningen in de binnenstad en willen ook graag dat de binnenstad wordt verlevendigd.

Wij hebben intensief contact met de bewoners gehad en van het begin af aan gezegd dat wij hen niet voor 100% tevreden kunnen stellen. De discussiepunten – de massaliteit van het plan en het verkeer – zijn bekende zaken. Op die punten komen wij er met de bewoners niet uit, omdat wij daarover van inzicht verschillen. Dat mag ook, maar desondanks nemen wij de bewoners hartstikke serieus, blijven wij de door hen gestelde vragen beantwoorden en zorgen wij ervoor dat zij van de ontwikkelingen op de hoogte worden gehouden.

De heer **HOUGLAND** (pvda). Kan de wethouder aangeven op welke punten hij er wel uit is gekomen in het overleg met de bewoners?

De heer **KARAKUS** (pvda) (wethouder). Dat is mijn volgende punt. Ik heb met de bewoners aan tafel gezeten en bij dat overleg is een aantal punten naar voren gekomen. Ten eerste: de bewoners willen het Willemsplein aangepakt zien, waarmee ik het absoluut eens ben. Ten tweede: onder het kantoor willen zij levendigheid hebben, de plinten moeten een goede invulling krijgen. Ook daarmee ben ik het hartgrondig eens en dat is ook gebeurd. Verder zijn door de bewoners opmerkingen gemaakt over de massaliteit aan de Houtlaan, om dat blok gaat het. Hoewel welstand met het plan heeft ingestemd, heb ik toegezegd dat wij daarin een knip zullen aanbrengen en een aantal blokken eruit zullen halen om ervoor te zorgen dat daar minder massa zal worden gerealiseerd.

De bewoners hebben ook hun zorg uitgesproken over het grasveld dat volgebouwd zou worden en hebben hun zorgen naar voren gebracht over het feit, dat zij in de komende tien jaar met dit bouwproject zullen worden geconfronteerd. Al die zorgen heb ik meegenomen en ik zal ervoor zorgen dat die zorgen worden verankerd in de afspraken, die wij met de ontwikkelaar zullen maken. De ontwikkelaar zal ervoor moeten zorgen dat in één bouwstroom wordt doorgebouwd en de bewoners niet tien of vijftien jaar met ontwikkelingen in dit gebied zullen worden belast. Wij hebben toegezegd die punten te zullen meenemen.

Daarna bleef een aantal punten over, waaronder de kantoorfunctie, waar de bewoners tegen zijn.

Met betrekking tot de verkeersstudie hebben wij een second opinion toegezegd. Over de verkeerssituatie zijn niet alleen door de bewoners, maar ook door de commissie veel vragen gesteld en al die vragen zijn in de door Haskoning uitgevoerde second opinion meegenomen. Uit die second opinion is gebleken dat dit plan in dit gebied kan worden gerealiseerd. Verkeerskundigen hebben vastgesteld dat inderdaad sprake zal zijn van een verslechtering van de verkeerssituatie ter plaatse, maar die verslechtering aanvaardbaar is en dit plan in dit gebied gerealiseerd kan worden. Men kan het daarmee niet eens zijn, maar de rapporten zijn daarover helder.

Ik wil hierover nog één opmerking maken. De raad heeft het Verkeersplan Binnenstad goedgekeurd, waarin met de huidige ontwikkelingen in het gebied Zalmhaven rekening is gehouden. In het Verkeersplan Binnenstad is aangegeven welke maatregelen nu en in de toekomst in dit gebied zullen moeten worden genomen.

De heer Sonneveld heeft inderdaad de optie van een ontsluiting bij de Kievitlaan geopperd en wij hebben toegezegd die mogelijkheid te zullen onderzoeken. Wij zullen niet accepteren dat het verkeer in dit gebied dichtslibt en het mag ook niet gebeuren, dat de bewoners het gebied in het geval van een calamiteit niet zullen kunnen verlaten. Er zijn al maatregelen genomen en wij blijven de situatie monitoren. Uiteraard doen wij dat samen met de bewoners. Mocht blijken dat het nodig is aanvullende maatregelen te nemen, dan zullen wij dat doen. Dat is onze opgave, wij zijn dat aan de bewoners verplicht. De raad kan dit als een harde toezegging beschouwen.

Ik zou nog langer kunnen doorgaan, maar ik zal dat niet doen omdat wij dit plan in de commissie al uitvoerig hebben besproken. Ik wil het hierbij laten.

Mevrouw **BALJEU** (vvd). Wij kunnen deze ontwikkeling wel willen, maar de wethouder heeft zojuist zelf gezegd dat de grootte van de ontwikkeling voor wat betreft de afhandeling van het verkeer tot een achteruitgang zal leiden. De wethouder stelde dat de second opinion heeft uitgewezen dat de achteruitgang aanvaardbaar is, maar het is wel degelijk een achteruitgang. Dat is nu juist het punt waarover een aantal partijen, waaronder de VVD, zorgen hebben uitgesproken. Dat de wethouder deze achteruitgang aanvaardbaar noemt begrijpen wij niet. Wij stellen vast dat deze achteruitgang voor de bewoners van dit gebied niet acceptabel is en voor de fractie van de VVD is deze achteruitgang ook niet aanvaardbaar.

De VVD is van mening dat de bewoners duidelijk een eigen inbreng hebben gehad en zelf goed onderzoek hebben gedaan. Wij realiseren ons dat het niet mogelijk is de bewoners 100% tevreden te stellen. In de stad worden veel plannen gerealiseerd die het geheel ten goede komen, waarbij de bewoners soms zelf al door vrijstellingsprocedures in recent gebouwde woningen zitten. Wij hebben juist naar de massaliteit in het historische gebied gekeken. Natuurlijk hebben wij alle voors en tegens van de bewoners meegenomen – mevrouw Belhaj heeft daarover een opmerking gemaakt -, maar wij hebben ook nadrukkelijk naar het karakter van de wijk gekeken. Ons oordeel over dit plan heeft ook met onze visie op de stad en op dit gebied te maken. Daarover heb ik van de wethouder nog niets gehoord en ik wil hem vragen daarop kort in te gaan.

De heer **SONNEVELD** (Leefbaar Rotterdam). Mijnheer de voorzitter. Ik dank de wethouder voor zijn reactie. Ik wil nog wel een motie indienen.

De heer **DE KLEIJN** (sp). U hebt de wethouder het een en ander gevraagd. Bent u tevreden over zijn antwoord en zo ja, waarover bent u precies tevreden?

De heer **SONNEVELD** (Leefbaar Rotterdam). Ik ben ervan overtuigd dat een onderzoek naar een tweede ontsluiting van de wijk tot een sterke verbetering zal leiden. Daarnaast ben ik blij met de toezegging van de wethouder dat hij bereid is met de bewoners te bespreken hoe aan verdere verbetering zal kunnen worden gewerkt.

De heer **DE KLEIJN** (sp). Uit het onderzoek zou kunnen blijken dat dit onmogelijk is, in dat geval zal van een oplossing geen sprake zijn. In de tussentijd zouden wij alles echter uit handen hebben gegeven en bovendien zou de ontwikkelaar in dat geval carte blanche hebben. Wat gaan wij doen als uit het onderzoek zou blijken dat er wel degelijk een probleem is en de door u voorgestelde ontsluiting niet tot een oplossing zal leiden?

De heer **SONNEVELD** (Leefbaar Rotterdam). In dat geval zou blijken dat ik mij heb vergist, maar ik verwacht niet dat het zo zal lopen.

De heer **VAN HEEMST** (pvda). Ik zou graag iets aan het debat willen toevoegen. Het is bekend dat bouwbedrijven de verkiezingskas van Leefbaar Rotterdam spekken. De fractie van D66 heeft gezegd dat zij de zaak niet doorzichtig vindt en de CDA-fractie heeft aangegeven, dat de fractie van Leefbaar Rotterdam een draai heeft gemaakt om redenen waarnaar wij moeten raden. Dit illustreert hoe belangrijk het is dat wij openlijk praten over organisaties die een verkiezingskas spekken. Ik zou het vervelend vinden als over enkele jaren zou blijken dat de ontwikkelaar van dit project subsidiegeld heeft gebruikt voor het financieren van de verkiezingscampagne van Leefbaar Rotterdam...

De heer **SÖRENSEN** (Leefbaar Rotterdam). Dit zijn misselijk makende insinuaties, mijnheer de voorzitter!

De heer **VAN HEEMST** (pvda). Ik wil dit graag gezegd hebben omdat het volgens mij bewijst hoe belangrijk het is dat wij...

De heer **SÖRENSEN** (Leefbaar Rotterdam). Het bewijst hooguit op welk niveau u bezig bent...

De heer **VAN HEEMST** (pvda). ... openheid verstrekken over de vraag wie een verkiezingskas spekken. Daarmee zouden wij namelijk veel twijfels wegnemen, openbaarheid op dit soort punten is nodig. Als over enkele jaren zou blijken dat een ontwikkelaar Leefbaar Rotterdam financieel steunt, zullen veel mensen terugdenken aan dit debat en een bittere smaak in de mond hebben. In elk geval maakt dit de afloop van dit debat moeizaam, omdat dit het tweede bouwplan is dat met de steun van Leefbaar Rotterdam wordt aangenomen, terwijl de rest van de raad, met uitzondering van de PvdA, tegen het plan zal stemmen.

Mevrouw **HAGENAARS-BALDEE** (cda). Ik ben blij met de interruptie van de heer Van Heemst, ook al deel ik zijn beschuldigingen niet. Zijn interruptie doet bij mij de vraag rijzen waarom de PvdA-fractie achter dit plan staat.

De heer **VAN HEEMST** (pvda). Mijn fractie wordt niet gesponsord door bouwbedrijven, bij ons gaat het om de inhoud.

De heer **DE KLEIJN** (sp). De heer Van Heemst beschuldigt weliswaar niemand, maar hij suggereert wel het een en ander. Vermoedt hij dat LSI Leefbaar Rotterdam financieel steunt?

De heer **VAN HEEMST** (pvda). Ik heb daarover niets gezegd noch gesuggereerd...

De heer **DE KLEIJN** (sp). Hebt u daarvoor geen aanwijzingen?

De heer **VAN HEEMST** (pvda). Het valt mij op dat de fractie van D66 heeft gezegd dat een en ander op dit punt 'duister geregeld' is en het CDA heeft aangegeven, dat Leefbaar Rotterdam plotseling een draai heeft gemaakt om redenen waarnaar wij slechts kunnen raden. Ten tweede heb ik vastgesteld dat de heer Pastors tijdens een debat met mij vorig jaar november heeft toegegeven dat bouwbedrijven in 2002, 2006 en 2010 de verkiezingskas van Leefbaar Rotterdam hebben gespekt. Hij wilde destijds niet zeggen om welke bedrijven het gaat. Het debat van vandaag over dit plan illustreert hoe kwetsbaar een politieke groepering is als zij dit soort informatie voor zichzelf houdt. Mijn stelling is, dat wij er goed aan doen volstreekte openbaarheid te betrachten als het gaat om de vraag door wie onze campagnes financieel worden gesteund. Alleen dan zouden wij in dit soort debatten ijzersterk zijn.

De heer **DE KLEIJN** (sp). Ik ben dit volstrekt met de heer Van Heemst eens, maar de vraag blijft of hij van mening is dat de gemeenteraad van Rotterdam zijn invloed op deze ontwikkeling uit handen moet geven. Dit is een moment waarop wij te maken hebben met de schijn dat een ontwikkelaar een en ander heeft gekocht. De heer Van Heemst heeft dit gesuggereerd. Ik begrijp dan ook niet dat zijn fractie met deze ontwikkelaar in zee wil gaan.

De heer **VAN HEEMST** (pvda). U legt mij dingen in de mond die ik niet heb gezegd. Ik heb alleen gezegd dat dit debat perfect illustreert dat het onverstandig is dat een politieke groepering geheim houdt wie haar verkiezingskas spekt en wij in debatten als dit sterk staan als wij hierover eerlijk en open zijn, zodat alle Rotterdammers weten wie van wie geld krijgt en wij hen dus kunnen uitleggen dat het feit dat iemand onze campagnes subsidieert niets te maken heeft met de inhoudelijke afweging die wij in deze zaal met betrekking tot een bouwplan maken.

Mevrouw **BELHAJ** (d66). De heer Van Heemst heeft het recht kwesties die aan de integriteit van het bestuur raken aan de orde te stellen, maar ik heb er wel een onprettig gevoel bij, omdat het alle leden van de raad persoonlijk raakt. Ik steun de gedachte van de heer De Kleijn dat, als de PvdA bij dit plan twijfels heeft, zij zou moeten aangeven dat wij er vandaag geen besluit over zouden moeten nemen. Het zou niet goed zijn als het door de heer Van Heemst geschetste beeld zou blijven hangen. Wellicht zou de fractie van Leefbaar Rotterdam uitsluitel kunnen geven of kunnen aangeven, dat zij hierover tegenover de burgemeester openheid van zaken zal geven alvorens over dit plan een besluit te nemen.

De heer **PASTORS** (Leefbaar Rotterdam). Wij doen geen uitspraken over onze financiers, omdat zij weten dat in de politiek mensen als de heer Van Heemst rondlopen voor wie geen handeling te ver gaat om degenen aan wie hij een hekel heeft te beschadigen. Zij hebben daarin groot gelijk. In elk geval gaat het om veel bedrijven die in het hele land zijn gevestigd en heel veel geld in onze kas storten. Wij doen daarover verder geen uitspraken.

Ik vond dit overigens een mooi debat, totdat de heer Van Heemst het verknalde. Ik herinner mij een raadsvergadering van vier jaar geleden, waarin wij spraken over de plannen voor de Maastoren. De overige fracties, inclusief onze toenmalige coalitiepartners CDA en VVD, haakten destijds af, maar de PvdA hield haar rug recht en steunde Leefbaar-wethouder Wim van Sluis. Ik vond het klasse van de PvdA, dat zij zijn voorstel toch heeft gesteund, ook al waren wij destijds in een verkiezingsstrijd verwickeld. Het is mooi dat Leefbaar Rotterdam vandaag iets terug kan doen. Wij zijn altijd voorstanders van dit complexe bouwplan geweest en zullen de wethouder ook nu steunen.

After all blijf ik dit een mooi moment vinden. De heer Van Heemst kan naar de informatie waarom hij heeft gevraagd fluiten. Als hij in Rotterdam een leuke of goede ondernemer tegenkomt zou hij kunnen vermoeden dat dat wel eens een ondernemer zou kunnen zijn die geld geeft aan Leefbaar Rotterdam, want dat worden er steeds meer.

De **VOORZITTER**. De heer Sonneveld heeft de volgende motie ingediend:

Motie Geen sociale huurwoningen in het Zalmhavencomplex

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 februari 2010, ter bespreking van het voorstel tot het nemen van een voorbereidingsbesluit voor gronden gelegen aan de Gedempte Zalmhaven;
constaterende:

- dat de bouw van het Zalmhavencomplex een project is dat vraagt om investeringen van meer partners;
- dat inmenging van woningcorporaties hierbij niet uitgesloten is;

overwegende:

- dat Rotterdam te maken heeft met een scheef gegroeide woningvoorraad, wat zich uit in een te groot aandeel van sociale huurwoningen;
- dat toevoeging van sociale huurwoningen aan de woningvoorraad daardoor onwenselijk is;

draagt het college op:

ervoor zorg te dragen dat sociale huurwoningen nooit onderdeel van het Zalmhavencomplex zullen uitmaken;
en gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. H.M. Sonneveld.

Deze motie heeft het nummer 2.

De heer **DE KLEIJN** (sp). Mijnheer de voorzitter. Ik wil de wethouder twee vragen stellen. De eerste is of hij uitsluit dat de desbetreffende ontwikkelaar de politieke steun voor dit project heeft gekocht. Als hij niet kan uitsluiten dat dit het geval is, wat zouden daarvan volgens hem dan de consequenties moeten zijn voor het te nemen besluit?

De heer **SÖRENSEN** (Leefbaar Rotterdam). Ik wil hiertegen protesteren. Dit soort suggesties is naar mijn mening beneden peil.

Mevrouw **HAGENAARS-BALDEE** (cda). Mijnheer de voorzitter. In 2007, toen ik voor het eerst kennisnam van dit plan en ik met de bewoners van de Zalmhaven sprak, heb ik in deze zaal gezegd dat de bewoners geschokt waren door hetgeen in hun buurt gebeurde. De directeur van de desbetreffende gemeentelijke dienst had de bewoners medegedeeld dat de gemeente Rotterdam volledig achter het plan stond dat destijds werd gepresenteerd en het plan zou worden uitgevoerd zoals het er op dat moment uitzag. De bewoners waren er heel boos over dat de gemeente al bij voorbaat met het plan had ingestemd. Wij waren op dat moment dus blijkbaar al gecommitteerd.

Mijn fractie vindt het van belang dat op deze plek iets moois wordt gerealiseerd. Het is een mooie plek waar veel mogelijk is en woningen dus gemakkelijk verkocht zullen kunnen worden. De massa van het plan is echter te groot. Het gebouw is mooi, maar voor deze plek te groot.

Ik weet dat de heer Pastors al van meet af aan een fan van dit plan is en de heer Sonneveld gematigd enthousiast is. De fractie van Leefbaar zou dus verdeeld over dit voorstel kunnen stemmen. Ik zou deze fractie willen herinneren aan de discussie die wij onlangs over het Stadionpark hebben gevoerd. De fractie van Leefbaar Rotterdam had grote moeite met de financiële onderbouwing daarvan. Een verantwoord besluit kon volgens deze fractie niet worden genomen, omdat er te veel onzekerheden waren. Dat is bij dit plan eveneens het geval. Ik betreur dan ook het standpunt dat de fractie van Leefbaar Rotterdam op dit moment inneemt.

De heer **HOGLAND** (pvda). Mijnheer de voorzitter. De wethouder heeft de vragen over hetgeen hij voor de bewoners heeft gedaan duidelijk beantwoord.

In een respectabele Rotterdamse krant las ik dat het voorliggende plan er doorheen zou worden gedrukt. Terwijl ik dat las, dacht ik dat het voorliggende besluit wel door een behoorlijke meerderheid van de raad zal worden genomen. De suggestie dat het plan er doorheen wordt gedrukt verbaasde mij dan ook. Ik heb op geen enkel moment met wie ook contact gehad over het besluit dat wij over dit plan zullen nemen. Ik heb slechts contact gehad met mijn voormalige fractiegenoot Tom Harreman, die mij heeft geadviseerd op een aantal punten te letten.

Ik vroeg mij tijdens het lezen van het krantenartikel ook af hoe het kan dat tegen dit plan zoveel weerstand is, terwijl het nog maar gaat om het nemen van een voorbereidingsbesluit en ik besloot het verkiezingsprogramma van D66 erop na te slaan. D66 is een progressieve partij die graag wil bouwen. Opnieuw sloeg bij mij de verbazing toe, ik las namelijk zinnen waar ik mij volledig achter kan scharen. D66 is voor hoogbouw, mits die is voorzien van levendige plinten en leidt tot meer woningen. Zoals D66 in Amsterdam ideeën van de Amsterdamse PvdA heeft gekopieerd, zo zouden wij in Rotterdam ideeën van D66 kunnen kopiëren.

Mijn derde gedachte was, dat wij de kiezers van Rotterdam zouden moeten waarschuwen voor D66, dat zich afficheert als een progressieve partij en zegt veel zetels te willen behalen. Kiezers van Rotterdam, pas op voor D66, want het is een partij die u niet geeft wat zij u in haar verkiezingsprogramma heeft beloofd.

Mevrouw **BELHAJ** (d66). Ik heb geprobeerd aan te geven dat wij in gebieden die toch al verdicht zijn geen gebouwen moeten realiseren die een grote impact hebben op het woongenot van de bewoners. Wij jagen met zulke plannen de mensen de stad uit die wij juist graag voor onze stad willen behouden. Als de heer Hoogland ons verkiezingsprogramma verder zou hebben doorgebladerd, zou hij hebben gelezen dat wij grote voorstanders zijn van bewonersparticipatie en van het respecteren van de belangen van bewoners. Wij zijn tegen dit voorstel omdat het plan op beide punten onvoldoende is en wij ervan overtuigd zijn dat de huidige projectontwikkelaar in staat moet zijn op deze plek een gebouw te realiseren dat minder impact heeft op de woonomgeving, ook al zou de winstmarge voor hem in dat geval geringer zijn.

Overigens vind ik een door de PvdA gegeven stemadvies sowieso onbetrouwbaar.

De **VOORZITTER**. Het woord is aan wethouder Karakus.

De heer **KARAKUS** (pvda) wethouder). Mijnheer de voorzitter. Om te beginnen wil ik reageren op de suggestie dat het plan door het college zou worden doorgedrukt. Het plan wordt niet doorgedrukt, het is de uitkomst van een proces. In juli heeft het college op voorstel van de commissie besloten zijn zienswijze op te schorten, wat tot een vertraging van enkele maanden heeft geleid. Wij hebben het plan aangepast omdat de bewoners bezwaar hadden gemaakt tegen de massaliteit ervan. Van doordrukken is volgens mij dan ook geen sprake.

Mevrouw Hagenaars heeft het een en ander opgemerkt over de manier waarop wij het plan hebben gepresenteerd. Ik ben het eens met haar constatering dat de directeur van een gemeentelijke dienst tijdens een bijeenkomst met bewoners geen stelling behoort te betrekken, in de commissie ben ik hierover al helder geweest. Men mag wel een

mening over een plan verkondigen, maar op een dergelijk moment, waarop informatie wordt verstrekt, moet men geen stelling betrekken.

Van het kopen van politieke steun is geen sprake, ik begrijp ook niet waarom de heer De Kleijn mij hierover een vraag heeft gesteld. Ik heb de raad een volgens mij inhoudelijk goed plan voorgelegd. De fractie van Leefbaar Rotterdam heeft op de aantijgingen aan haar adres gereageerd en het is aan de raad daarmee wel of geen genoegen te nemen.

Politieke steun voor dit plan is in elk geval niet door mij gekocht.

Van de bouw van sociale huurwoningen is in het huidige plan geen sprake. Van de drie betrokken partijen is in elk geval Amvest geen verhuurder van sociale woningen. Ik laat het oordeel over de motie hierover aan de raad.

De **VOORZITTER**. Wij gaan stemmen. Wenst iemand een stemverklaring over de moties af te leggen?

De heer **DE KLEIJN** (sp). Uit motie 2 blijkt wat Leefbaar Rotterdam bedoelt als zij spreekt over 'gemêleerde en divers samengestelde wijken'. Wij moeten niet vastleggen dat wij bij dit soort projecten nooit en te nimmer één sociale woning zullen realiseren. Dit is een volstrekt onzinmotie.

De heer **BONTE** (GroenLinks). Wij zullen niet met het voorliggende voorbereidingsbesluit instemmen, omdat wij vinden dat het beoogde gebouw niet past in dit deel van de stad. Wij zullen de motie van de ChristenUnie-SGP wel steunen, opdat dankzij deze motie op deze locatie wellicht wel een gewenste ontwikkeling zal kunnen plaatsvinden.

Mijn fractie zal tegen motie 2 stemmen, omdat dit een overbodige motie is. Leefbaar Rotterdam hoeft zich geen zorgen te maken, sociale huurwoningen zullen op deze locatie sowieso niet worden gerealiseerd, maar wij willen de bouw daarvan in elk geval niet uitsluiten.

Voor het overige roep ik raadsleden die weten dat sprake is van een financiële relatie tussen hun fractie en de ontwikkelaar op zich van stemming over dit voorstel te onthouden.

De heer **SONNEVELD** (Leefbaar Rotterdam). Ik adviseer mijn fractie tegen motie 1 te stemmen.

Mevrouw **HAGENAARS-BALDEE** (cda). Mijn fractie is er inmiddels meer dan ooit van overtuigd dat zij tegen het voorliggende voorstel moet stemmen.

Wij zullen tevens tegen motie 2 stemmen, omdat het aan de ontwikkelaar is te bepalen wat hij wil bouwen. Bovendien is mijn fractie voor gemengde wijken, waar rijk en arm door elkaar wonen. Juist deze mengeling maakt dat wijken stabiel worden.

Motie 1 zullen wij steunen omdat wij een ordentelijke procedure van belang vinden.

Mevrouw **BALJEU** (vvd). Motie 2 lijkt overbodig, omdat de huidige partners geen sociale huurwoningen bouwen, maar voor alle zekerheid zullen wij voor deze motie stemmen.

Over motie 1 hebben wij lange tijd getwijfeld. De motie zouden wij overbodig kunnen vinden, maar aangezien de heer Oosterhoff altijd kwalitatief hoogwaardige moties indient en dit waarschijnlijk zijn laatste motie is, zullen wij deze motie steunen.

De heer **HOGLAND** (pvda). Motie 1 is voortgekomen uit een verdragingsactiek, wij zullen dus tegen deze motie stemmen. Motie 2 zullen wij steunen, omdat wij de partners graag willen oproepen ook een aantal sociale huurwoningen op deze plek te realiseren.

De door de fractie van de ChristenUnie-SGP ingediende motie 1 wordt bij handopsteken in stemming gebracht en verworpen, waarbij de fracties van de ChristenUnie-SGP, de SP, GroenLinks, de VVD, het CDA, D66 en de heer Motta en mevrouw De Jong, beiden lid van de fractie van de PvdA, hebben voorgestemd.

De door de fractie van Leefbaar Rotterdam ingediende motie 2 wordt bij handopsteken in stemming gebracht en aangenomen, waarbij de fracties van Leefbaar Rotterdam en de VVD hebben voorgestemd.

Het voorstel van burgemeester en wethouders onder agendapunt 25 wordt bij handopsteken in stemming gebracht en aangenomen, waarbij de fracties van de SP, GroenLinks, het CDA, de VVD, de ChristenUnie-SGP, D66 en mevrouw De Jong en de heer Motta, beiden lid van de fractie van de PvdA, hebben tegengestemd.

De **VOORZITTER**. Ik schors de vergadering tot 20.15 uur. (18.37 uur.)

raadsvergadering van 18 februari 2010

Notulen